

FILMSTUDIEARK: En helt alminnelig familie

Forfatter: Ingrid Stensen

Klassetrinn: 5.-7. trinn

Fag: Norsk, Samfunnsfag, KRLE

Tema: Familie/oppvekst, menneskerettigheter, kjønnsidentitet/kjønnsroller, skam/ skyldfølelse, stigmatisering, normer.

Handling

Emma (11) har en helt alminnelig familie; hun spiller fotball, småkrangler med storesøstra og henger med venner - helt til en dag, da faren hennes forteller at han er transkjønnet. Emmas verden er snudd på hodet – hun ante ikke engang at det gikk an å skifte kjønn? Kan Thomas, som fra nå av heter Agnete, fortsatt være pappaen hennes? Et dansk feelgood-drama med sterke skuespillerprestasjoner, basert på regissørens egne opplevelser.

[HER](#) finner dere trailer.

Kompetansemål etter 7. årstrinn

Muntlig kommunikasjon

- lytte til og videreutvikle innspill fra andre og skille mellom meninger og fakta
- uttrykke og grunngi egne standpunkter og vise respekt for andres
- gje døme på å reflektere over korleis språk kan uttrykkje og skape haldningar til enkeltindivid og grupper av menneske

Skriftlig kommunikasjon

- skrive sammenhengende med personlig og funksjonell håndskrift, og bruke tastatur på en hensiktsmessig måte
- skrive tekster med klart uttrykt tema og skape sammenheng mellom setninger og avsnitt
- skrive fortellende, beskrivende, reflekterende og argumenterende tekster etter mønster av eksempeltekster og andre kilder, og tilpasse egne tekster til formål og mottaker

Naturfag Kropp og helse

- skildre utviklinga av menneskekroppen frå befruktning til vaksen
- forklare hva som skjer under puberteten og samtale om ulik kjønnsidentitet og variasjon i seksuell orientering

Samfunnsfag:

- samtale om kjærleik og respekt, variasjon i seksuell orientering og samliv og familie og diskutere konsekvensar av manglande respekt for ulikskap
- beskrive roller i eigen kvardag og undersøkje og samtale om forventningar som knyter seg til desse rollene
- gje døme på korleis kjønnsroller og seksualitet blir framstilt i ulike medium og diskutere dei ulike forventningane det kan skape
- reflektere over variasjonar i identitetar, seksuell orientering og kjønnsuttrykk, og egne og andre sine grenser knytte til kjensler, kropp, kjønn og seksualitet og drøfte kva ein kan gjere om grenser blir brotne
- gjere greie for kva moglegheiter, plikter og rettar barn og unge har til medverknad

Historie

- drøfte ideal om menneskeverd, diskriminering og utvikling av rasisme i eit historisk og notidig perspektiv
- drøfte viktige forandringar i samfunnet i nyare tid og reflektere over korleis samfunnet i dag opnar for nye forandringar

KRLE

- samtale om etikk i forbindelse med ulike familieformer, forholdet mellom kjønnene, ulik kjønnsidentitet og forholdet mellom generasjonene

Oppgavesamling til filmen

Om filmopplevelsen

- Beskriv med dine egne ord hva filmen handler om, uten å se på filmens synopsis.
- Hva tror du tittelen betyr, og hvilken relevans har den for familien? Hvorfor tror du at filmskaperne har valgt akkurat denne tittelen?
- Gjennom filmen ser vi klipp fra film som er tatt da barna var små. I det ene klippet ser de på jakt etter påske egg, i et annet klipp er det bursdagsfeiring. Hvorfor tror dere at regissøren har valgt å legge inn disse bildene? Hva forteller de om familien? I de første klippene er faren deres Thomas, mens i det siste klippet er han/henne blitt Agnete. Hva tror du er årsaken til at dette klippet er med?
- Familien har vært og sett på en hund de ønsker seg. Mens de er på besøk, begynner Thomas å gråte. Stemningen i bilen hjem er irriterende og stille. Når de kommer hjem setter faren pizza på bordet, og moren sier rett ut «*Far og jeg skal skilles. Vi skal skilles fordi far gjerne vil være en kvinne*» Hvordan synes du budskapet ble overrakt familien? Kan du tenke en bedre måte å fortelle om dette på? Hvordan reagerer Emma og Caroline?
- I møte med en familierådgiver nekter Emma å ta av seg skjerfet hun har knytt rundt hodet, fordi hun vil ikke møte sin pappa i kvinneklær, som Agnete. Moren er opprørt og synes alt går for fort, skilsmisse, salg av hus og skiftning av kjønn. Hvordan vil du beskrive stemningen i den scenen? Hvordan har Agnete det? Hvordan har Emma det?
- Agnete sier til Emma: «*Jeg elsker deg, men jeg kan ikke leve som dette mer, være den faren jeg vil være. Jeg heter Agnete*». Hvorfor er det vanskelig for Emma å akseptere det? Hvorfor har Agnete ventet så lenge med å leve slik hun har ønsket? Er det noe i vårt samfunn som gjør at det er vanskelig å vise hvem man er? Begrunn svarene.
- Emma og Caroline får en gave av Agnete, en reise til Mallorca. Hvordan synes du stemningen er på ferien? Gjennom filmen ser vi ofte omgivelsene gjennom øynene til Emma. Beskriv hvordan du opplevde at Emma hadde det der. Hvordan reagerte hun når faren sa til folk de møtte at han var deres mor?
- Hvordan ender filmen? Hva synes du om slutten?

Karakterene

- I filmen møter vi en familie på fire, moren Helle, faren Thomas, og de to døtrene Caroline (Caro) og Emma. Hvordan er forholdet familiemedlemmene imellom? Hvordan utvikler det seg gjennom filmen? Hvordan påvirker det agnetes sine handlinger og valg?
- Hvordan betrakter vi Thomas før vi vet at han/hun vil være en kvinne?
- Hvordan reagerer familie når det kommer frem at Thomas vil skifte kjønn?
- Hvordan vil du beskrive Emma som person? Hva er hennes styrker og talenter? Hva er interessene og drømmene hennes? Hva er de viktigste tingene i livet hennes? Hva gjør henne glad og trist? Hvordan vises Emmas personlige, emosjonelle og psykiske utvikling gjennom filmens mange scener?

- Hvordan vil du beskrive forholdet mellom Emma og søsteren Caroline? Hvordan reagerer de ulikt på budskapet fra faren? På hvilken måte er søsknene like, og hvordan er de forskjellige? Hvordan utvikles deres forhold?
- Hvordan vil du beskrive forholdet mellom Emma og faren hennes? Hvordan utvikler dette seg i løpet av filmen? Hvordan vises dette?

Om følelser

I filmen går hele familien gjennom en emosjonell prosess. Når et familiemedlem endrer sin identitet og blir annerledes enn man har forventet er det naturlig at det kommer ulike reaksjoner.

Snakk i klassen om følelse av skyld. Kommer du på scener i filmen skildrer skyldfølelse? Hos Agnete? Hos Emma? Hos Caroline eller moren?

Snakk sammen om tap og sorg. Hvilke tap og sorg er det de ulike familiemedlemmene kjenner på? Når livet i en familie blir annerledes enn man hadde sett for seg, eller fordi man føler man har mistet en far, da blir man kanskje usikker på fremtiden. Hvordan klarer man å akseptere slike følelser? DET sier «tiden leger alle sår». Snakk i felleskap om hvordan prosesser endres over tid.

Emma vil ikke at Agnete skal komme inn på treningsområdet. Hun gruer seg. Følelsen hun kjenner på kan beskrives som skam. Søk på internett å finn ut hva skam betyr. På hvilken måte kan skamfølelse være bra, og på hvilke måter kan det være mer skadelig enn godt? Hvordan blir man kvitt skammen?

Skriv en tekst til en person som trenger råd om hvordan komme ut med sin legning på.

Begreper

Søk på internett eller i faglitteratur og skriv forklaringer på begrepene. Ung.no kan være en god nettside for elevene å bruke.

- Hva betyr «*man skal ikke skue hunden på hårene*»?
- kjønnsidentitet
- Hva er forskjellen på kjønnsidentitet og seksuell orientering?
- transseksualisme
- kjønnsdysfori
- transperson
- Hormonterapi
- Hva betyr det å være homofil, bifil og heterofil?

- LHBT er en forkortelse for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner. Hva kan du gjøre for å skape et LJBK-inkluderende miljø på skolen din?
- Kan man bli født med «feil kjønn»?
- Hvordan slags ord og begreper skal vi bruke om seksuell orientering? eller kjønnsidentitet? Finnes det uttrykk som er krenkende og nedvurderende? Stigmatiserende?
- I samfunnet har vi flere uskrevne regler som sier noe om hva som er forventet av oss. Vi kaller disse reglene for normer. Normene gir sterke føringer for hva vi ser som normalt og hva vi oppfatter som annerledes. Av og til kan normer være vanskelig og skape begrensninger og gjøre det vanskelig å være den man er. Hva er kjønnsnormer? Hvilke forventninger ligger det i å være en gutt, eller en jente?
- Hvorfor er det slik at heterofile ikke trenger å «komme ut av skapet»?
- Hvorfor er det så vanskelig å bryte med normer?
- Kan du gi eksempler på diskriminering som kan oppleves av mennesker som bryter disse normene? Har du eksempel på en scene i filmen hvor dette belyses?
- Hvor akseptabelt er det å være annerledes i ditt skolemiljø? Hvordan reagerer du om noen skiller seg ut? Snakk sammen i grupper.